

HRVATSKA PSIHOLOŠKA KOMORA

Na temelju članka 31. Zakona o psihološkoj djelatnosti («Narodne novine«, broj 98/19, 18/22), članka 19. stavka 1. Statuta Hrvatske psihološke komore («Narodne novine«, broj 21/21, 109/22, 19/26) i članka 6. stavka 1. Pravilnika o psiholozima vježbenicima Pravilnika o psiholozima vježbenicima Hrvatske psihološke komore KLASA: 011-02/22-03/03, URBROJ: 251-375/01-01-22-5 od 17. rujna 2022. godine i KLASA: 011-02/22-03/03, URBROJ: 375-01-01-24-15 od 22. prosinca 2024. godine Upravni odbor Hrvatske psihološke komore na 31. sjednici, donosi

PLAN I PROGRAM

VJEŽBENIČKOG STAŽA U PODRUČJU PREDŠKOLSKE PSIHOLOGIJE

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Plana i programa

Članak 1.

Ovim Planom i programom vježbeničkog staža u području predškolske psihologije (dalje: Plan i program) ostvaruje se osposobljavanje psihologa vježbenika za praktičnu primjenu postupaka psihološke procjene, psihodijagnostike, psihološkog savjetovanja i drugih stručnih postupaka te ovladavanje specifičnim znanjima i vještinama u području predškolske psihologije.

Rodna ravnopravnost

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovom Planu i programu, a imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Pojmovi

Članak 3.

(1) Pojam korisnika psiholoških usluga u smislu ovog Plana i programa na jednak način obuhvaća pojam korisnika psiholoških usluga u smislu propisa kojim se uređuje

područje psihološke djelatnosti, a specifično se odnosi na djecu rane i predškolske dobi i njihove roditelje te na stručne kadrove.

(2) Ostali pojmovi koji se koriste u ovom Planu i programu imaju značenja utvrđena propisom kojim se uređuje područje psihološke djelatnosti i općim aktom Komore kojim je uređen vježbenički staž psihologa vježbenika.

Znanja i vještine u području predškolske psihologije

Članak 4.

Uspješnim dovršetkom vježbeničkog staža prema ovom Planu i programu psiholog vježbenik steći će znanja i vještine potrebne za:

1. Planiranje i organiziranje vlastitog rada u području predškolske psihologije, sudjelovanje u planiranju i analiziranju rada dječjeg vrtića (u daljnjem tekstu: vrtić) te izradi temeljnih akata u suradnji s drugim stručnjacima u timu.
2. Planiranje i nabavljanje psihodijagnostičkih sredstava za potrebe rada u području predškolske psihologije.
3. Prikupljanje podataka o korisniku psiholoških usluga i analiza prikupljene dokumentacije.
4. Provođenje psihologijskog opažanja, razvojnog praćenja, razgovora i intervjua s korisnikom psiholoških usluga.
5. Provođenje individualnog savjetovanja te postupaka intervencije u području predškolske psihologije.
6. Primjena prikladnih psihodijagnostičkih sredstava u radu s korisnicima psiholoških usluga.
7. Provedba kvalitativne analize, integracije i interpretacije rezultata psihološke procjene.
8. Pisanje psiholoških nalaza i mišljenja.
9. Provođenje edukacija korisnika psiholoških usluga i preventivnih postupaka.
10. Rad s djecom s posebnim potrebama.
11. Zaštita prava djeteta.
12. Educiranje drugih stručnjaka i građana o različitim psihološkim pojavnostima.
13. Dokumentiranje pruženih usluga psihološke skrbi i primijenjenih psiholoških postupaka te pohrana psihološke dokumentacije.
14. Suradnja s drugim stručnjacima i stručnjacima drugih struka u drugim suradnim sustavima (npr. socijalna skrb, zdravstvo, visoko obrazovanje, pravosuđe i dr.).
15. Stručno osposobljavanje i unaprjeđivanje osobnih i profesionalnih kompetencija u području psihološke procjene i psihološke skrbi.
16. Prezentacijske i samoprezentacijske kompetencije.

Planiranje i organiziranje vlastitog rada

Članak 5.

Planiranje i organiziranje vlastitog rada u području predškolske psihologije, sudjelovanje u planiranju i analiziranju rada dječjeg vrtića te izradi temeljnih dokumenata dječjeg vrtića obuhvaća:

- upoznavanje sa zakonskom regulativom u području psihološke djelatnosti i sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (Ustav Republike Hrvatske, Zakon o radu, Zakon o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, Državni pedagoški standard u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, Zakon o psihološkoj djelatnosti, Pravilnik o psihodijagnostičkim sredstvima, Pravilnik o psihološkoj dokumentaciji, Pravilnik o psiholozima vježbenicima, Kodeks etike psihološke djelatnosti, Standardi rada predškolskih psihologa, Etički kodeks istraživanja s djecom i dr.),
- upoznavanje sa strukturom ustanove i djelatnostima koje se u njoj provode te s pripadajućim dokumentima, kao i vremenskim okvirima provedbe poslova i aktivnosti psihologa u vrtiću,
- upoznavanje s poslovima i zadacima mentora koje će psiholog vježbenik opažati i u njima sudjelovati,
- proučavanje i rasprava s mentorom o stručnoj literaturi po preporuci mentora, a radi stjecanja specifičnih znanja koja su mu potrebna za rad s korisnicima psiholoških usluga,
- planiranje i organiziranje aktivnosti, definiranje njihove svrhe i organizacija provedbe u skladu s prioritetima i definiranim planom rada predškolskog psihologa,
- analiziranje i vrednovanje ostvarenosti aktivnosti i ishoda definiranih planom rada predškolskog psihologa,
- poznavanje uloga pojedinih stručnjaka i njihove odgovornosti u timu u svrhu suradnje u procjeni korisnika psiholoških usluga i drugim profesionalnim aktivnostima,
- suradnja u izradi akata vrtića (Godišnji plan i program, Godišnje izvješće o radu vrtića, Kurikulum vrtića, programi vrtića, protokoli sigurnost i dr.) te u procesu samovrednovanja i prijedloga poboljšanja rada vrtića.

Planiranje i nabavljanje psihodijagnostičkih sredstava

Članak 6.

Planiranje i nabavljanje psihodijagnostičkih sredstava za potrebe rada u području predškolske psihologije obuhvaća:

- poznavanje i odabir relevantnih suvremenih psihodijagnostičkih sredstava potrebnih za rad u području predškolske psihologije,
- iniciranje nabave psihodijagnostičkih sredstava potrebnih za rad u području predškolske psihologije poštujući uvjete njihove nabave.

Prikupljanje podataka o korisniku psiholoških usluga i analiza prikupljene dokumentacije

Članak 7.

Prikupljanje podataka o korisniku psiholoških usluga i analiza prikupljene dokumentacije obuhvaća:

- pridržavanje Etičkog kodeksa psihološke djelatnosti u profesionalnom radu,
- svladavanje samostalnog određivanja relevantnih izvora podataka o korisniku psiholoških usluga potrebnih za psihološku procjenu i/ili intervenciju,
- svladavanje samostalne procjene relevantnosti prikupljenih podataka iz dokumentacije o korisniku psiholoških usluga uključujući podatke o obrascima ponašanja u odgojno-obrazovnoj skupini, informacije dobivene od odgojitelja, roditelja i članova stručnog tima.

Provođenje psihologijskog opažanja, razvojnog praćenja, razgovora i intervjua s korisnikom psiholoških usluga

Članak 8.

Provođenje psihologijskog opažanja, razvojnog praćenja i razgovora s djetetom te provođenje psihologijskog intervjua s roditeljem/odgojiteljem obuhvaća:

- upoznavanje sa strukturom i načelima psihologijskog opažanja i razvojnog praćenja djeteta te oblikovanja pitanja i pravilima provedbe razgovora s djecom, uvažavajući suvremene znanstvene spoznaje iz područja predškolske psihologije,
- samostalno strukturiranje i vođenje procesa psihologijskog opažanja i razvojnog praćenja djeteta te razgovora s djecom,
- upoznavanje s obilježjima i strukturom različitih vrsta psihologijskog intervjua te samostalno određivanje svrhe njegove primjene,
- svladavanje samostalnog strukturiranja i provođenja psihologijskog intervjua s korisnikom psiholoških usluga,
- svladavanje samostalnog opažanja i interpretiranja verbalnih i neverbalnih ponašanja korisnika psiholoških usluga tijekom intervjuiranja,
- svladavanje izgrađivanja odnosa povjerenja s korisnikom psiholoških usluga koristeći učinkovite komunikacijske vještine temeljene na aktivnom slušanju, iskazivanju empatije i uvažavanju korisnika psiholoških usluga,
- upoznavanje sa specifičnostima intervjuiranja s različitim kategorijama intervjuiranih,
- upoznavanje s ograničenjima intervjua.

Provođenje individualnog savjetovanja te postupaka intervencije u području predškolske psihologije

Članak 9.

Provođenje individualnog savjetovanja te postupaka intervencije u području predškolske psihologije obuhvaća:

- upoznavanje s načelima i tehnikama psihološkog savjetovanja,
- svladavanje samostalnog provođenja psihološkog savjetovanja korisnika psiholoških usluga poznajući načela i tehnike individualnog i grupnog psihološkog savjetovanja,
- korištenje učinkovitih komunikacijskih vještina temeljenih na aktivnom slušanju, iskazivanju empatije i uvažavanju korisnika te izgrađivanje povjerljivog odnosa s korisnikom,
- evaluacija procesa i učinaka savjetovanja/postupaka intervencije i unaprjeđivanje procesa temeljem provedene evaluacije.

Primjena psihodijagnostičkih sredstava

Članak 10.

Primjena prikladnih psihodijagnostičkih sredstava u radu s korisnicima psiholoških usluga obuhvaća:

- odabir i primjenu prikladnih psihodijagnostičkih sredstava ovisno o svrsi psihološke procjene,
- svladavanje samostalnog vrednovanja rezultata testiranja korisnika psiholoških usluga u skladu s psihometrijskim normama za pojedino psihodijagnostičko sredstvo,
- upoznavanje s procesom psihodijagnostike u predškolskoj dobi, uključujući: procjenu razvojnog statusa (kognitivni, jezični, socioemocionalni razvoj), identifikaciju razvojnih odstupanja i teškoća, procjenu regulacije emocija i ponašanja, procjenu privrženosti i ranih odnosa, prepoznavanje rizičnih i zaštitnih čimbenika u obitelji i okruženju, rano prepoznavanje obrazaca koji mogu upućivati na razvojne i mentalne teškoće,
- upoznavanje s psihodijagnostičkim sredstvima i njihovom namjenom,
- osposobljavanje za primjenu i interpretaciju psihodijagnostičkih sredstava koja se koriste za procjenu kognitivnih sposobnosti (općih intelektualnih sposobnosti, percepcije, pažnje i pamćenja te ostalih kognitivnih sposobnosti ovisno o ciljevima procjene) te razvojnih testova,
- upoznavanje sa ograničenjima psihodijagnostičkih sredstava,
- poznavanje zakona, propisa i protokola koji se odnose na pohranu, čuvanje i korištenje psihodijagnostičkih sredstava i psihološke dokumentacije,

- upoznavanje s načinom unosa podataka u individualni dosje djeteta i vođenjem psihološke dokumentacije,
- samostalno organiziranje pohrane i čuvanja psihodijagnostičkih sredstava i psihološke dokumentacije sukladno važećim propisima i zakonima.

Provedba kvalitativne analize, integracije i interpretacije rezultata psihološke procjene

Članak 11.

Provedba kvalitativne analize, integracije i interpretacije rezultata psihološke procjene obuhvaća:

- svladavanje samostalne analize, interpretacije i integracije rezultata primijenjenih psihodijagnostičkih sredstava i ostalih primijenjenih psiholoških postupaka, kao i interpretacije opaženih verbalnih i neverbalnih ponašanja te emocionalnog i socijalnog funkcioniranja djeteta,
- svladavanje samostalne analize, interpretacije i integracije rezultata psihološke procjene na temelju suvremenih znanstvenih spoznaja iz razvojne psihologije, psihologije obrazovanja, psihologije ličnosti, kliničke psihologije, zdravstvene psihologije i socijalne psihologije.

Izrada psiholoških nalaza i mišljenja

Članak 12.

Izrada psiholoških nalaza i mišljenja obuhvaća:

- svladavanje samostalnog strukturiranja i pisanja psihološkog nalaza i mišljenja o djetetu u skladu sa svrhom psihološke procjene i etičkim načelima struke,
- razvijanje vještine integracije podataka dobivenih različitim tehnikama (opažanje i razgovor s djetetom, primjena psihodijagnostičkih sredstava, razgovor/intervju s roditeljima i odgojiteljima) u cjelovitu sliku koja odgovara ciljevima procjene,
- stjecanje vještine upoznavanja korisnika psiholoških usluga s rezultatima procjene te upoznavanje sa specifičnostima vezanih uz posebno osjetljive situacije (npr. razvod roditelja).

Provođenje edukacija korisnika psiholoških usluga i preventivnih postupaka

Članak 13.

Provođenje edukacija korisnika psiholoških usluga te preventivnih postupaka obuhvaća:

- primjena suvremenih znanstvenih spoznaja iz područja predškolske psihologije, psihologije ličnosti, socijalne psihologije te razvojne psihologije i psihologije obrazovanja u radu s korisnikom psiholoških usluga te poznavanje i primjena etičkog kodeksa struke,
- razvijanje vještina psihoedukacije različitih kategorija korisnika psiholoških usluga,
- osmišljavanje novih ili prilagođavanje postojećih psihoedukativnih i preventivnih programa za korisnike psiholoških usluga,
- svladavanje samostalnog i timskog provođenja edukacija i preventivnih programa za korisnike psiholoških usluga s ciljem bolje psihosocijalne prilagodbe na različite situacije poznavajući načela učenja i poučavanja,
- poznavanje načela grupnog rada i vođenja radionica s korisnicima psiholoških usluga,
- korištenje moderne tehnologije za razvoj psiholoških usluga u skladu s potrebama korisnika psiholoških usluga i društvene zajednice,
- evaluacija učinka edukacije i preventivnih postupaka kroz praćenje promjena u psihosocijalnoj prilagodbi korisnika psiholoških usluga te, po potrebi, unaprjeđivanje programa i postupaka,
- suradnja sa svim sudionicima procesa odgoja i obrazovanja i vanjskim institucijama uvažavajući njihovu odgovornost i koristeći učinkovite komunikacijske vještine temeljene na aktivnom slušanju i asertivnom izražavanju.

Rad s djecom s posebnim potrebama

Članak 14.

Rad s djecom s posebnim potrebama u predškolskoj ustanovi obuhvaća:

- poznavanje Etičkog kodeksa psihološke djelatnosti i njegovo primjenjivanje u radu,
- poznavanje metodologije, samostalno i timski izrađivanje individualiziranog odgojno-obrazovnog programa za dijete s posebnim potrebama (darovita djeca, djeca s teškoćama),
- samostalno provođenje adekvatne intervencije s djecom, s obzirom na razvojnu dob, potrebe i njihove ostale specifičnosti,
- poznavanje uloga drugih stručnjaka u timu vrtića i nadležnost suradnih ustanova koje skrbe o ostvarenju dječjih prava izvan odgojno-obrazovnog sustava,
- poznavanje dostupnih resursa podrške i pomoći u lokalnoj i široj zajednici.

Zaštita prava djeteta

Članak 15.

Zaštita prava djeteta i primjena zakonom određenih protokola u slučaju kršenja prava djeteta obuhvaća:

- poznavanje zakona, propisa, pravilnika i protokola postupanja relevantnih za rad u odgojno-obrazovnom sustavu,
- poznavanje uloge drugih stručnjaka u timu vrtića i nadležnost suradnih ustanova koje skrbe o ostvarenju dječjih prava izvan odgojno-obrazovnog sustava,
- poznavanje dostupnih resursa podrške i pomoći u lokalnoj i široj zajednici,
- samostalno praćenje i pravovremeno reagiranje u slučaju kršenja prava djeteta,
- samostalno oblikovanje službenih dopisa i prijedloga prema svim sudionicima procesa odgoja i obrazovanja i suradnim ustanovama koje skrbe o ostvarenju dječjih prava izvan odgojno-obrazovnog sustava.

Educiranje drugih stručnjaka i građana o različitim psihološkim pojavnostima

Članak 16.

Educiranje drugih stručnjaka i građana o različitim psihološkim pojavnostima obuhvaća:

- osmišljavanje i provođenje edukacija drugih stručnjaka i građana o različitim psihološkim pojavnostima u ranom i predškolskom periodu s ciljem promicanja psihosocijalne zaštite građana i promicanja mentalnog zdravlja,
- korištenje moderne tehnologije za razvoj psiholoških usluga u skladu s potrebama korisnika psiholoških usluga i društvene zajednice,
- evaluacija ishoda i učinka edukacija te, po potrebi, unaprjeđivanja programa.

Dokumentiranje pruženih usluga psihološke skrbi te pohrana psihološke dokumentacije

Članak 17.

Dokumentiranje pruženih usluga psihološke skrbi i primijenjenih psiholoških postupaka te pohrana psihološke dokumentacije obuhvaća:

- poznavanje zakona, propisa i protokola koji se odnose na pohranu, čuvanje i korištenje psihodijagnostičkih sredstava i psihološke dokumentacije,
- samostalno organiziranje i sistematiziranje vođenja dokumentacije o vlastitom radu i primijenjenim psihološkim postupcima u skladu sa zakonima i

propisima u području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja i propisima u području psihološke djelatnosti.

Suradnja s drugim stručnjacima i stručnjacima drugih struka

Članak 18.

Suradnja s drugim stručnjacima interdisciplinarnih timova u predškolskoj ustanovi i stručnjacima drugih struka u drugim sustavima s kojima se ostvaruje suradnja (zdravstvo, socijalna skrb, pravosuđe i dr.) obuhvaća:

- upoznavanje uloga drugih stručnjaka u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u svrhu suradnje u procjeni korisnika psiholoških usluga i drugim profesionalnim aktivnostima,
- dogovaranje i organizacija provedbe stručnih aktivnosti u suradnji s drugim stručnjacima interdisciplinarnih timova u predškolskoj ustanovi i stručnjacima drugih struka u drugim sustavima s kojima se ostvaruje suradnja, koristeći učinkovite komunikacijske vještine,
- upoznavanje modela suradnje s Hrvatskim zavodom za socijalni rad i drugim ustanovama u području socijalne skrbi te sa ustanovama u području zdravstva.

Stručno osposobljavanje i unaprjeđivanje osobnih i profesionalnih kompetencija

Članak 19.

Stručno osposobljavanje i unapređivanje osobnih i profesionalnih kompetencija u području predškolske psihologije obuhvaća:

- prepoznavanje područja i spoznaja iz kojih je potrebno daljnje usavršavanje za učinkovitiji stručni rad u području predškolske psihologije i znati odabrati relevantne edukativne programe,
- metakognitivno procjenjivanje vlastitih profesionalnih kompetencija,
- poznavanje i primjena strategije zaštite vlastitog mentalnog zdravlja radi prevencije sagorijevanja na poslu.

Prezentacijske i samoprezentacijske tehnike

Članak 20.

Prezentacijske i samoprezentacijske tehnike obuhvaćaju sposobnost prezentiranja znanja i vještina iz područja predškolske psihologije (prezentacija rada na stručnom skupu, konferenciji i sl., priprema i vođenje radionice i dr.).

II. ZAVRŠNE ODREDBE

Prestanak važenja

Članak 21.

Danom stupanja na snagu ovog Plana i programa prestaje važiti Program vježbeničkog staža predškolskog psihologa.

Stupanje na snagu Plana i programa

Članak 22.

Ovaj Plan i program stupa na snagu osmog dana od dana objave na mrežnoj stranici Komore.

KLASA: 011-02/26-05/05

URBROJ: 375-01-02-26-3

Zagreb, 01. lipnja 2026.

